

λῆς, νὰ ἀναμορφώσῃ τὸν στρατὸν, νὰ αὐξήσῃ τὸν στόλον, τὰ λάθη αὐτοῦ, ὁ φατριασμός καὶ ἡ κακοδιοίκησις καὶ ἡ σπατάλη θὰ ἀπετέλουν ἐγκλημα σύνθετος καὶ θά ἦτο καὶ αὐτός εἰς τῶν λοιπῶν ὡς πρὸς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας. Ἀλλ' ἐλύσα; τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ἔθνους διὰ προγράμματος πλουσιωτάτου καὶ ἀμέμπτου, ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν μετὰ δύο ἀπαισίους ἔθνικοις ἐξευτελισμοῦς, τὸ ἐγγράφον τῆς 31 Μαρτίου καὶ τὸ θηβαϊκὸν ἐγκλημα, καὶ τρίτον ἐναπομείνας ἄνευ σχεδὸν ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, ὅχι μόνον δὲν ἀνεκούφισε τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν δικαίων μέρους τοῦλάχιστον τῶν παρ' αὐτοῦ προσδοκίων, ἀλλὰ συνετάρaxε πᾶσαν πίστιν τοῦ ἔθνους πρὸς τὴν τιμὴν τῶν πολιτευομένων αὐτοῦ ἐκμεταλλευθεὶς τὴν ἐξαιρετικὴν αὐτοῦ θέσιν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ συστήματος καὶ πρὸς πλουτισμὸν ἐταιριῶν καὶ Τραπεζῶν. Ὅλοι οἱ πολιτευόμενοι τῆς Ἑλλάδος ὑπέπεσον εἰς λάθη χαρακτῆρος ἢ εἰς λάθη ἀπειρίας· ἀλλ' οὐδεὶς ἠπάτησε τὴν Ἑλλάδα ἀσυνειδητότερον καὶ ἀχρεϊέστερον ὡς αὐτός. Διὰ τοῦτο αὐτὸς πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ θὰ πληρώσῃ ἐάν ἡ Ἑλλάς ἔχει ζῶν ἐν αὐτῇ καὶ φιλοτιμίαν ἔθνος.

Κ. Ἱεροκλῆς

ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ κατὰ τὴν θέσιν Ἀλώνια, ἐν τῷ ἀγρῷ Σκουζέ **Πηγάδι** περὶ τοῦ ὁποῖου ἡ ἐξουσία ἀκόμη ἀγωνίζεται νὰ ἐκκενώσῃ τὰ ρυπαρὰ νερά του διὰ νὰ προσβλέψῃ εἰς τὸν πυθμένα του, ὡς ὀφθαλμός· ἀδεκάστου κριτοῦ εἰς τὰ μύρια κακούργου ψυχῆς, τὸ πηγάδι αὐτὸ προσλαμβάνει ζοφερὰς διαστάσεις τοιαύτας, ὡς νὰ παίξῃ ρόλον εἰς κανὲν ἀπὸ τὰ φρικώδη μυθιστορήματα τοῦ Ποντοῦ δὲ Τεράλ. Εἰς ἐκ τῶν συνενόχων τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἐφέτου κ. Μακκᾶ, καὶ οὐχὶ ἱατροῦ, ὡς λανθασθέντες ἐγράψαμεν ἐν προηγούμενῳ φύλλῳ, ἀκριβῶς πρὸ μηνὸς κλοπῆς διαφόρων πολυτίμων ἀντικειμένων, συλληφθεὶς βραδύτερον τῶν ἄλλων, ὁμολογεῖ ὅτι τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν πολυτίμων αὐτῶν, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἔρριψεν, ὑπὸ τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης τῆς ἀσφαλείας ὠθούμενος, μέσα εἰς αὐτὸ τὸ πηγάδι. Ὁ ἀκούραστος κ. Σπυρομήλιος διατάσσει τὴν ἐκκένωσιν τοῦ φρέατος. Ἀπὸ τῆς δειλῆς τῆς προχθῆς Κυριακῆς ἐργάζονται πρὸς τοῦτο· ἀλλὰ τὸ φρέαρ εἶνε βαθύτατον. Πρὶν ὅμως τοῦ πέρατο· τῆς ἐπιπόνου ταύτης ἐργασίας, κατῆλθεν ἄνθρωπος προχθῆς διὰ νὰ ψάξῃ· δὲν ᾔφεν ἀκόμη οὐδὲν ἔχνος τῶν ὑποδεχθέντων πραγμάτων, ἀλλ' ἐξήχθησαν κόκκαλα ἀνθρώπων, καὶ τεμάχια μεταξινοῦ ὑράσματος. Ἡ ἀπαισία αὕτη παρένθεσις εἰς τὰς ἐρεῖνας τῆς ἀρχῆς ὑποδεικνύει ὅτι ἐγκλημα ἐτελέσθη ἄλλοτε ἐκεῖ καὶ τίς οἶδε πόσα ἄλλα κακούργηματα νὰ φιλοξενῶσι τὰ βῆθη του!

Καὶ βέβαια εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν ποῦ εἶνε τοποθετημένον τὸ ἀποτρόπαιον αὐτὸ πηγάδι, ἀβυσσαλέον, ἀνοικτὸν, ἔρημον, δὲν δύναται ἢ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπωφελέστατα ὑπὸ τῆς κακούργιας καὶ τῆς φαυλότητος. «Τὴν νύχτα, διηγούντο ἡ γυναικοῦλες, αἱ κατοικοῦσαι ἐκεῖ περὶ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ ὕδατος του, τὴν νύχτα ἀκούμε πάντα κάτι σφυρίγματα, ἐκεῖ τριγύρω ὡς αὐτὸ τὸ πηγάδι· φοβοῦμεθα ὅτι εἶνε νυχτοκλέφταις, γὰρ νὰ μᾶς κλέψουν ταῖς κότταις μας, καὶ σκωνόμαστε, καὶ ταῖς φυλάμε.» Δὲν ἔχει λοιπὸν καθῆκον ἡ ἀρμοδιὰ ἀρχὴ τὸ ἐγκληματικὸν αὐτὸ πηγάδι νὰ τὸ καταδικάσῃ εἰς θάνατον, νὰ τὸ κλείσῃ, νὰ ἐξαλείψῃ πᾶν ἔχνος του;

Καὶ ἐν νόστιμον τὸ ὅποιον μᾶς διηγήθησαν, συνδεόμενον πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀνωτέρω κλοπῆς· ἡ σύζυγος ἐκείνου ἐκ τῶν αὐτουργῶν, ὅστις ἐφιλοξένοι εἰς τὸ σπῆτί του, συνενόχους του, τὰ εἶχε χαλάσει μὲ μίαν γειτόνισσά της· ἐπηκολούθησαν λόγια καὶ βρισιαίς. Ἡ γειτόνισσα ὀνειδίζει τὴν σύζυγον γι' αὐτοὺς ποῦ δέχεται κάθε μέρα μέσ' τὸ σπῆτί της. Ἡ σύζυγος ἀπαντᾷ μὲ ὅλον τὸ θάρρος τῆς ἀδικουμένης ἀρετῆς: «ἂν ἔρχονται ἰς τὸ σπῆτί μου, ἔρχονται μὲ δόξα καὶ μὲ τιμῇ.»

Τώρα μὲ τὰς ἀποκαλύψεις, ἡ γειτόνισσα, προσκαλουμένη εἰς τὴν ἀνάκρισιν ὡς μάρτυς, παρίσταται πρὸ τῆς συνενόχου συζύγου, καὶ τῆς πύει κατὰ πρόσωπον, δι' ὕψους ὑπερτάτης εἰρωνείας καὶ γυναικείας κακεντρεχείας, ἱκανοποιουμένης μὲ το παραπάνο, τὰς λέξεις της! μὲ δόξα καὶ μὲ τιμῇ! αἱ; μὲ δόξα καὶ μὲ τιμῇ!

Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Ἑστίας», μεταξὺ ἄλλης ἐξαιρέτου ὕλης πρωτοτύπου, διακρίνεται ὁ **Ἀλέξανδρος Κουμουνοδούρος**, ἀγαπήσει γραφεῖσαι ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς λογίου κ. Δ. Βιλέα, μετὰ πολλῆς γλαφυρότητος ὕψους καὶ ἐξόχου εὐθυκρισίας, δίκαιον ἀποδίδοντος φόρον εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρός, καὶ μετ' εὐρυίας παρατηρούντος καὶ συμπεραίνοντος ὁρθὰ καὶ δίκαια ἐπὶ τῶν καθόλου ἐκδηλώσεων τῆς δυσσημίας ἢ τῶν θυμιαμάτων παρὰ τῷ χαρακτῆρι τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης συνήθροισαν πάλιν πυκνὸν ἀκροατήριον ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ «Ἀπόλλωνος» μεθ' ὅλην τὴν ψυχρότητα τῆς ἀτμοσφαιράς. Ἦτο πολὺ περιέργος καὶ ἐνδιαφέρουσα ἡ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναπαράστασις τοῦ ὁμηρικοῦ κόσμου ἐν τῷ ἡρώϊσμῳ καὶ τῇ ἀφελείᾳ του, τὸ πρῶτον ἡδὴ δραματοποιουμένης ὑποθέσεως ἐνδιακριδούσης περὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ὀδυσσεύς καὶ τὴν μνηστηροφονίαν. Τὸ δράμα, διηρημένον εἰς πέντε ἐκτενεῖς πράξεις, ἡκολούθησε πιστῶς ἐν τῇ ἀνελιξί τοῦ μύθου τὴν Ὀδύσειαν. Τὸ δράμα εἰς πολλὰ μέρη ἐχειροκροτήθη, εἰς πολλὰ ἐκίνησε φαιδροτάτους γέλωτας· τὸ τραγούδι τοῦ κούκκου, τὸ ὁποῖον ἐφαλλεν ἡ κυρία Χέλμη, ἐπανελήθη κατὰ γενικὴν ἀπαίτησιν. Αὐριον θὰ γράψωμεν ἀκριβεστέρας τὰς ἐντυπώσεις μας ἐπὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ.

Ἰστέρον ἀπὸ τόσας καὶ τόσας ἀπαγορευτικὰς διατάξεις καὶ τόσα τόσα ἀνεπανόρθωτα δυστυχήματα φρικωδῶν ἀκρωτηριάσεων, προξενουμένων ὑπὸ τῆς διὰ δυνάμιτιδος ἀλθείας, ἐξιστάμεθα ὁσάκις μᾶς ἀναγγέλουσιν ὅτι ἐξακολουθεῖ αὕτη μεθ' ὅλης τῆς τυφλῆς ἀπαθείας καὶ ἐπιμονῆς. Τοιοῦτοτρόπως ἐν τῇ θαλάσῃ τῆς Αἰγίνης γίνεται συχνωτάτη χρῆσις ταύτης, ὡς μᾶς γράφουσιν ἐκεῖθεν. Καὶ δὲν εἶνε μόνον ὁ κίνδυνος τῆς ἀναφλέξεως· εἶνε καὶ ἡ ἄλλη καταστροφή, τὴν ὁποῖαν προξενεῖ εἰς τὸν γόνον τῶν ἰχθύων, πράγματα τὰ ὁποῖα ἂν καὶ ἦνε περιττὸν καὶ νὰ λέγωνται πλέον, ὅμως διαπράττονται μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ἀναλγησίας.

Μᾶς πληροφοροῦσιν ἐξ Αἰγίου ὅτι ὁ τρυγητὸς ἐξακολουθεῖ οὐχὶ ἄνευ φόβου βροχῆς, καὶ ἤρχισεν ἡδὴ ἡ συγκομιδὴ τοῦ σταφιδοκάρπου εἰς τὰς ἀποθήκας. Ἡ προχθεσινὴ βροχὴ τῆς 10 τρέχοντος μηνὸς δὲν ἐβλάψε τισσὺτον ἐπαισθητῶς ἐνταῦθα τὸν σταφιδοκάρπον, διότι δὲν ἦτο διαρκής· ἀλλ' ἐμπόδισεν, ὅπωςδὴποτε, τὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ ἐπ'

ὀλίγας ἡμέρας. Ἡ ποιότης ἐν γένει, εἶνε καλὴ, τιμὴ ὅμως δὲν ὥριστη εἰσέτι.

Πυρκαϊὰ ἐξερράγη σήμερον τὴν πρῶταν ἐν Φαλήρῳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Γιαννοπούλου. Καθ' ἣν ὥραν γράφομεν σπεύδουσιν ἐκεῖ διὰ τὰ τὴν σβύσσειν χωροφυλικὴ καὶ πυροσβέσται καὶ λοιποὶ ἀρμόδιοι.

— Ἐξελθὼν ὡς λαθροεμπόρευμα καὶ παραμείνας ὡς λωποδύτης, χωρὶς νὰ τὸν πάρη χαμπάρι καὶ αὐτὸς, ὁ φίλος του καὶ συμπατριώτης του Κοσσονάκος, ἀνεχώρησε διὰ τὴν πατρίδα του Γύθειον ὁ φίλος κ. Βαγγέλης Τζωρτζάκης ἔσωσε ἐντὸς καρμιάς κόπας στρημωγμένος ὡς τὰ ἀξέχαστα πεπνυγία τους, κομίζων μαζί του καὶ δλόκληρον φορτίον θεατρικῶν ἐντυπώσεων, ὁ θεατρομανὴς! Τοῦ εὐχόμεθα ταχεῖαν ἐπάνοδον μὲ μικροτέραν καὶ ὀλιγοτέραν ὑποκτον διαμονήν.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἐκόπασε τέλος ὁ κλυδωνίζων τὴν πρεσβυτάτην τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν σάλος, ὅστις καὶ τὴν καθόλου ὁρθόδοξον ἐκκλησίαν συνετάρασεν. Τὴν γαλήνην ἐπέχυσεν εἰς τὰ πνεύματα ἡ ὁμοφωνία τῆς ἐπὶ μακρὸν διηρημένης ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος ἡ εἰς τὴν παμψηφεί ἀνάδειξιν Πατριάρχου ἐκδηλωθεῖσα. Τὸ πρόσωπον, περὶ τὸ ὁποῖον συνεκεντρώθησαν αἱ ψῆφοι, συνεφώνησαν αἱ πολέμιαι πρὸς ἀλλήλας γνώμαι τῆς ἱεροσολυμιτικῆς κοινότητος εἶνε Νικόδημος ὁ Θαβωρίου, ὁ ἐν Μόσχᾳ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀγίου Τάφου. Τὸν ἐψηφισμένον Πατριάρχην κοσμοῦσι πνευματικαί, κοινωνικαὶ καὶ σωματικαὶ ἀρεταί, αἵτινες καθιστῶσι τὴν πρόσδοον αὐτοῦ πανταχοῦ ὠραίαν καὶ σπανίαν ἐμφάνειν. Ἐπιβάλλει τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας καὶ τὴν ἀγάπην, ἡ μᾶλλον ὁ πλησιάζων αὐτὸν ἀκουσίως καὶ ἀσυνειδήτως ἐφέλκεται εἰς τὸ ν' ἀγαπήσῃ καὶ σεβασθῇ αὐτὸν ἀνακαλύπτων ὅτι ἐντὸς τοῦ ὠραίου καὶ μεγαλοπρεποῦς σώματος ἐνοικεῖ διάνοια καθαρὰ καὶ διαυγής, καὶ δυνάμεις πρακτικῆς βουλήσεως ἰσχυροτάτη καὶ προθυμοτάτη νὰ ἐνσαρκωθῇ ἀμέσως εἰς πράξεις. Τοιοῦτον ὄντα ἡγάπων καὶ ἐτίμων πάντοτε τὰ μέλη τῆς ἀγιοταφικῆς κοινότητος καὶ ὡς ἐν τῶν ἀγλαϊσμάτων τοῦ πατριαρχικοῦ τῶν Ἱεροσολυμῶν θρόνου ἐθεώρουν, ἀκράδαντον δ' εἶχον τὴν πεποίθησιν ὅτι μετὰ δυνάμεις καὶ ἐπιστήμης θὰ ἰθύνοντο ποτε ὑπὸ τῶν σιβαρῶν αὐτοῦ χειρῶν οἱ ὀϊακες τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν δεινῶς χειμαζομένου σκάφους· πρὸ πολλοῦ δὲ θὰ ἐκάθητο ἐδραίως ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἂν μὴ ἐγεννᾶτο καὶ ὑπὸ ἱσοπάλων φιλοδοξιῶν ὑπεδαυλιζέτο ἡ ὑποψία ὅτι ἀποκλίνει πρὸς τὴν ρωσικὴν πολιτικὴν.

Ἀσκοπον ὅπως θὰ ἦτο, ἐὰν ἐπεχειροῦμεν νὰ ὑποδείξωμεν ἐνταῦθα, κατὰ πόσον συνεβάλετο εἰς τὴν γένεσιν τῆς ὑποψίας ταύτης ὁ ἰσχυρὸς καὶ ἀνεξάρτητος αὐτοῦ χαρακτήρ, σύμφωνος πρὸς τὸν ὁποῖον δὴν ἡδύνατο νὰ ἐπιδοκιμάζῃ ἐν πᾶσι τὴν μέθοδον τῆς πεφωτισμένης τῶν συναδέλφων του μερίδος ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτείαν τῆς ἱεροσολυμιτικῆς ἐκκλησίας μετὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει μεγάλην Σύνοδον, οὐδὲ νὰ ἐπαινῇ τὰς εἰς αὐτοὺς οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐν τῷ δικαίῳ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας ἀγωνίᾳ περιέπιπτον συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν ὑπερβολάς, ἡ, ἂν ἡ μέθοδος τοῦ ἰσχυροῦ, ἀλλ' ἐπιρόβου Ἀρχιμανδρίτου θὰ ἐξυπνέρετε λυσιτελέστερον τὰ συμφέροντα τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ θ' ἀπήλλασσε τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ τῶν ἀπὸ δεκαετίας περίπου ἐνδημούντων ἐν

αὐτῇ κακῶν. Ὅπου δύνανται νὰ λαλήσωσι τὰ πράγματα, περιττὴ πᾶσα εἰκασία καὶ πιθανολογία. Ἡ ἀγιοταφικὴ Ἀδελφότης, πλήρης πεποιοήσεως περὶ τῆς μεγάλης τοῦ ἐξάρχου αὐτῆς μέλους ἱκανότητος, τὰς μέχρι τοῦδε ὑποψίας, τοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ τὰς μικροφιλοτιμίας κατὰ μέρος θεμένη, παρέδωκεν αὐτῷ μιᾷ καὶ ἀμερίστῳ ψήφῳ τὰς ἡνίας τῆς ἐκκλησίας. Ἀρχὴ δὲ τὸν ἄδρα δείκνυσιν—ὁ χρυσὸς παρεδόθη νῦν εἰς τὴν κάμινον πρὸς δοκιμασίαν—Δὲν θὰ βραδύνῃ δὲ ἡ ἀπόδειξις.

Ἀλλὰ πρὸ πάσης μελλούσης ἀποδείξεως σαφὲς καὶ ἀναντίρρητον τυγχάνει, ὅτι ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ θρόνον ἀνεβίβασεν ἡ ἀδιαίρετος τῶν ἐκλογέων ψήφος ἄνδρα πνευματικῆς καὶ πρακτικῆς δυνάμεως οὐ τῆς τυχοῦσης, πεπειραμένον, ρέκτην τῶν καλῶν, ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς λογιζομένης πράξεως, πολλὴν κοινωνικὴν ἀρετὴν κεκτημένον καὶ μεγάλην ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν. Ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, μεγαλοπρεπὴς τὴν ὄψιν, ἀξιοπρεπέστατος καὶ ἐπιβλητικὸς τὴν συμπεριφορὰν, ἐμποιεῖ ἀμέσως ἐκ πρώτης ὀψέως τὴν ἐντύπωσιν ἀνδρὸς σπανίας νοημοσύνης, ἰσχυρᾶς βουλῆσεως καὶ δυνάμεως ἱκανῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν βεβουλευμένων. Συνδέει τὸ προσηγὲς καὶ γλυκὺ τοῦ χαρακτήρος μὲ ὅπως δικαστικὴν αὐστηρότητα. Ἐχει τὴν χάριν τοῦ Ἑλλήνου καὶ τὴν σοβαρότητα Ῥωμαίου. Φαίνεται ἀμέσως ὅτι ἐγεννήθη νὰ ἄρχῃ καὶ οὐχὶ τὰ ἄρχηται, νὰ ἀκολουθῇται ὑπ' ἄλλων καὶ ὅχι ν' ἀκολουθῇ ἄλλους. Ἐνθυμούμεθα αὐτὸν ἐπιστρέψαντα κατὰ τὸ 1872 εἰς Κωνσταντινουπόλιν ἀπὸ Κισνοβίου, ἔνθα διηύθυνε τὰ ἐκεῖ κτήματα τοῦ ἁγίου Τάφου. Ἐντὸς ὀλίγου κατέστη τὸ κέντρον τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἀνωτάτου ἡμῶν κλήρου καὶ τῆς ὑψηλῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας. Ἡ μετὰ τοῦ τότε πεπαιδευμένου ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου συναναστροφή καὶ ὁμιλία ἦν περιζήτητος. Πανταχοῦ ἡ πρόδοός του ἔφερε τὴν ζωηρότητα. τὴν χάριν, τὰς σπουδαίας συζητήσεις καὶ ἀνακοινώσεις. Ὁ ἀποθανὼν Πατριάρχης Ἰωακείμ ἐννόει νὰ ἔχῃ αὐτὸν τακτικὸν ὁμοτράπεζον καὶ ὁμιλητὴν, ὁ δὲ νῦν Πατριάρχης ἀχώριστον σύντροφον. Ἦτο δὲ φαινόμενον λίαν εὐάρεστον ἡ ἐμφάνισις τοῦ τότε ἁγίου Βάρνης καὶ τοῦ Οἴκου μενικὸ μετὰ τοῦ ἀρχ. Νικοδήμου. Ἀμφότεροι ὠραῖοι ἄνδρες, ἱεροπρεπεῖς, ἐκτιμώμενοι διὰ τὰ φῶτά των καὶ ἀγαπώμενοι διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν συμπεριφορὰν τῶν ἐπατριαρχεῶν ἀπὸ τότε ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων. Ἡ πρακτικὴ δὲ δυνάμεις καὶ δραστηριότης τοῦ τότε Ἀρχιμανδρίτου ἦν ἀξία θαυμασμοῦ. Τῆς πρὸς πρᾶξιν ὁργώσης φύσεως, τῆς ἡθικῆς ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης, ἥς ἀπήλαυε παρὰ τοῖς τὰ πρῶτα φέρουσι, θέλοντες νὰ ἐπωφεληθῶσιν, ἐζήτουν πανταχοῦ τὴν βοήθειάν του ὕλικήν τε καὶ ἡθικὴν, ἣν καὶ προθύμως παρείχεν καὶ πανταχοῦ ὡς ἀνοργανωτῆς εἰργάζετο καὶ ἔπραττε. Μέλος ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, Πρόεδρος Συλλόγων ἐκπαιδευτικῶν, Ἀδελφότητων, Ἐπιτροπῶν, Πρεσβειῶν, συγγραφεὺς ἱστορικῶν διατριβῶν, πανταχοῦ μοχλὸς κινήσεως ὁ Ἀρχιμανδρίτης. Ἀκόμη ζωηρὰ παραμένει ἐν τῇ φαντασίᾳ ἡμῶν ἡ περὶ ἀνακαινίσεως τῶν τότε σεσαθρωμένων Πατριαρχεῶν Κωνσταντινουπόλεως θερμὴ εὐχή, μεθ' ἧς ἐπεσφράγιζε τὴν ἱστορικὴν του πραγματείαν: περὶ τῆς τύχης τῶν ἐν Κων)πόλει Πατριαρχεῶν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως μέχρι τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἔγραφον, ἦτοι τοῦ 1873. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκπληρώσεως τῆς εὐχῆς του ταύτης ἐφρόντισεν ἅμα τὸν τῆς Κων)πόλεως θρόνον ἀναβὰς ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ φίλος, μεθ' οὗ τοῦτο καὶ ἄλλα ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς τιμῆς καὶ ἀξιοπρεπειᾶς θέματα ἐν ταῖς συχναῖς αὐτῶν συνεντεύξεσι συνεσκέπτοντο καὶ συνεζήτουν, μεγάλως δὲ θὰ εὐφρανθῇ ἡ τὴν σεμνότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν τῆς ἐκκλησίας ἐνθουσιωδῶς